KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 22.4.2009
COM(2009)163 konč.

ZELENA KNJIGA

Reforma skupne ribiške politike

ZELENA KNJIGA

Reforma skupne ribiške politike

KAZALO

1. Vizija za evropsko ribištvo do leta 2020 ... 4
2. Uvod ... 4
3. Obstoječa skupna ribiška politika in njeni rezultati ... 6
4. Odpravljanje petih strukturnih pomanjkljivosti politike ... 8
4.1. Obravnava zakoreninjene prekomerne zmogljivosti flote ... 8
4.2. Usmeritev na cilje politike ... 9
4.3. Usmeritev odločanja na osrednja dolgoročna načela ... 10
4.4. Spodbujanje industrije, da prevzame več odgovornosti pri izvajanju skupne ribiške politike ... 11
4.5. Razvoj kulture skladnosti ... 13
5. Nadaljnje izboljševanje upravljanja ribištva v EU ... 14
5.1. Različne ureditve za zaščito flot malega priobalnega ribolova? ... 14
5.2. Kako čim bolje izkoristiti naše ribištvo? ... 15
5.3. Relativna stabilnost in dostop do obalnega ribolova ... 15
5.4. Promet in trgi – od ulova do potrošnika ... 16
5.5. Vključevanje skupne ribiške politike v širšo pomorsko politiko ... 19
5.6. Znanje, kot podlaga politike ... 20
5.7. Strukturna politika in javna finančna podpora ... 21
5.8. Zunanja razsežnost ... 22
5.9. Ribogojstvo ... 25
6. Naslednji koraki ... 25
7. Povejte svoje mnenje ... 26
8. Kratice ... 26

1. VIZIJA ZA EVROPSKO RIBIŠTVO DO LETA 2020

Trg z ribami, ki so za človeštvo glavni vir visokokakovostnih živalskih beljakovin in zdravih maščob, ponovno raste in ribe se spet uveljavljajo kot stalnica v prehrani več kot pol milijarde evropskih potrošnikov. Stalno zmanjševanje ulova evropske flote se je zaključilo okrog leta 2015. Čeprav je Evropa še vedno zelo odvisna od uvoza rib, se delež uvoza zmanjšuje. Potrošniki ribe, ulovljene ali predelane v Evropi, cenijo in priznavajo kot visokokakovosten proizvod.

Visok prelov z velikim vplivom na obalna gospodarstva je stvar preteklosti. Skoraj vsi evropski staleži rib so se obnovili na največjo dovoljeno raven biološkega izkoriščanja, ki velja zanje. Za številne staleže to pomeni, da so se znatno povečali v primerjavi z ravnmi iz leta 2010. Ribiči zaslužijo več zaradi večjih ribjih populacij, v katerih najdemo zrele in večje ribe. Mladi iz obalnih skupnosti v ribištvu ponovno vidijo zanimiv in stabilen vir dohodka za preživljanje.

Evropska ribiška industrija je postala finančno veliko bolj trdna. Industrijski del flote je učinkovit in ni odvisen od javne finančne pomoči. Flota vključuje okolju prijazna plovila in njena velikost je sorazmerna s količino rib, ki jih lovi. Na drugi strani pa mali ribolov še naprej oskrbuje lokalno prebivalstvo s svežimi ribami visoke kakovosti, ki se tržijo pod oznako kakovosti in porekla, kar daje ribičem višjo vrednost. Ker vse več Evropejcev živi ob obalah, se povečuje povpraševanje po visokokakovostnih živilih, pridelanih v lokalnem okolju. Tudi njihovo delo je veliko bolj povezano z drugimi gospodarskimi sektorji, ki so ključnega pomena za obalne skupnosti. Proizvodna in tržna veriga po celotnem sektorju zagotavljata organom in potrošnikom polno preglednost porekla surovin, in sicer „iz mreže do krožnika“. Evropsko ribogojstvo je prav tako pomemben dobavitelj rib za evropske potrošnike: ostaja v ospredju tehnološkega razvoja ter še naprej izvaža znanje in tehnologijo zunaj Evrope.

Skupna ribiška politika EU je poenostavljena, njeno vodenje pa je zdaj veliko cenejše in enostavnejše. Postopek odločanja dopušča sprejemanje specifičnih tehničnih odločitev s tesnim sodelovanjem ribičev. Izvajalce ribolova se spodbuja k odgovornemu obnašanju, vendar se od njih pričakuje tudi, da bodo dokazali, da izpolnjujejo osnovna načela skupne ribiške politike. Zainteresirane strani v celoti sodelujejo pri odločanju in razpravah o izvajanju politike. Nadzor ribolova je veliko bolj učinkovit.

Države EU si zunaj Evrope še naprej prizadevajo za spodbujanje odgovornega gospodarjenja z morji in odgovornega ribolova po vsem svetu. Sporazumi s tretjimi državami dajejo zdaj večjo prednost izboljševanju evropskega prispevka k razvoju lokalnega ribištva in naložbam vanj ter dobremu gospodarjenju z morji. Izvajajo se novi regionalni programi za izboljševanje nadzora in znanstvenega spremljanja staležev rib, pri katerih sodeluje večina največjih svetovnih ribolovnih narodov.

2. UVOD

Zgoraj opisana vizija prihodnosti je daleč od sedanje resničnosti, ki jo zaznamujejo prelov, presežna zmogljivost flote, visoke subvencije, slaba gospodarska prilagodljivost in zmanjševanje količine rib, ki jih ulovijo evropski ribiči. Sedanja skupna ribiška politika teh težav ni dovolj uspešno preprečevala.

Vendar Komisija verjame, da lahko celostna in temeljna reforma skupne ribiške politike ter ponovna mobilizacija ribiškega sektorja pripomoreta k veliki spremembi, ki je potrebna, da se spremeni trenutno stanje. To ne sme biti še ena delna, stopnjujoča se reforma, ampak sprememba odnosa do morja, ki se dotakne osrednjih razlogov za začarani krog, v katerega se je v zadnjih desetletjih ujelo evropsko ribištvo.

Ribiška industrija je bistvena za oskrbovanje evropskih državljanov s hrano ter daje prebivalcem evropskih obalnih območij možnosti za preživljanje. Zagotavljanje prihodnosti je pomemben političen cilj Evropske unije in mora to tudi ostati. To prihodnost je treba zagotovi v okolju, ki predstavlja izziv in se stalno spreminja.

Evropski staleži rib so že več desetletij predmet prelova, ribolovne flote pa ostajajo prevelike glede na ribolovne vire, ki so na voljo. Ta kombinacija pomeni, da preveč plovil lovi premalo rib, zaradi česar številni deli evropske flote niso gospodarsko uspešni. Rezultat je stalno upadanje ulova rib in morskih sadežev iz evropskih voda: danes je več kot polovica rib, ki se porabijo na evropskem trgu, uvoženih. Visoka nihanja cen nafte in finančna kriza so poslabšali že tako slabo gospodarsko prilagodljivost ribištva.

Ribiškega sektorja ni več mogoče obravnavati ločeno od njegovega širšega morskega okolja in ločeno od drugih politik, ki obravnavajo morske dejavnosti. Ribištvo je zelo odvisno od dostopa do morskega prostora in zdravih morskih ekosistemov. Podnebne spremembe že vplivajo na evropska morja ter povzročajo spremembe v razpoložljivosti in razporediti staležev rib. Prav tako se povečuje konkurenca za obmorski in morski prostor, ker se vse večji deli naših morij in obal uporabljajo v druge namene. Na ribiška gospodarstva močno vplivajo širši trendi zaposlovanja in razvoja obalnih skupnosti, vključno s pojavom novih sektorjev, ki ponujajo priložnosti za spremembo dejavnosti ali različne vire dohodka. Zato moramo pri ponovni preučitvi skupne ribiške politike obravnavati širše morsko okolje z novega vidika, kot to zagovarjata celostna pomorska politika in njen okoljski steber, tj. okvirna direktiva o morski strategiji[1] .

Ozaveščanje o pomembnosti naših oceanov in morij se povečuje, prav tako tudi o potrebi, da jih ohranimo in trajnostno izkoriščamo. To pomeni precej večji poudarek na ekološki trajnosti ribištva po vsem svetu. Na svetovnem vrhu o trajnostnem razvoju leta 2002 so predstavili specifične cilje za upravljanje ribištva, vključno z obnovo staleža rib na največjo dovoljeno raven biološkega izkoriščanja (MSY)[2] do leta 2015, kar morajo upoštevati vsi organi za upravljanje ribištva. Združeni narodi so sprejeli pomembne korake za omejitev vpliva ribolova v visokih morjih. Zaradi večje zaskrbljenosti glede varnosti oskrbe s hrano v EU in po svetu je vedno bolj pomembno, da se naravni viri upravljajo in izkoriščajo odgovorno, ne da bi se pri tem ogrozila njihova prihodnost. Nekatere ribolovne prakse, pri katerih se porabi

---

1 Direktiva 2008/56/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju politike morskega okolja (Okvirna direktiva o morski strategiji), UL L 164, 25.6.2008.

2 Največja dovoljena raven biološkega izkoriščanja je največji letni ulov, ki ga je mogoče opraviti vsako leto iz staleža rib, ne da bi se pri tem poslabšala produktivnost tega staleža. Zaradi ribolova, ki v kratkoročnem obdobju presega največjo dovoljeno raven biološkega izkoriščanja, se bodo dolgoročno zmanjšale ribolovne priložnosti, ko bo stalež rib izčrpan.

največ goriva, je vse težje upravičiti glede na to, da je treba zmanjšati emisije toplogrednih plinov.

Potrošniki ter sektorja predelave in maloprodaje so vse bolj zaskrbljeni in zahtevajo jamstva, da so bile ribe, ki jih uživajo in ki se prodajajo, ulovljene pri ribolovu, ki se izvaja odgovorno in je trajnosten.

Evropske ribolovne dejavnosti morajo jasno temeljiti na gospodarsko razumnih načelih. Flote morajo izboljšati svojo gospodarsko prilagodljivost in se prilagoditi spremembam v okolju in na trgih. Sprejetih je bilo nekaj ukrepov za prilagoditev, vključno s prostovoljnim opuščanjem plovil in prehajanjem k ribolovnim praksam, pri katerih se porabi manj goriva. Sprejetih je bilo nekaj pobud za izboljšanje kakovosti, obveščanja potrošnikov ter poenotenja dobave in povpraševanja, da se poveča možnost za gospodarsko uspešnost. Vendar ti ukrepi še zdaleč ne zagotavljajo vsega, kar je potrebno za prilagoditev spremembam in obnovitev gospodarske uspešnosti sektorja.

V pogodbah EU je upravljanje ribištva določeno kot ena od izključnih pristojnosti Skupnosti. To je potrebno, ker se ribe selijo zunaj meja nacionalnih pristojnosti, ribiči pa so jim sledili, še preden so bile ustanovljene izključne ekonomske cone (IEC) in se je uveljavila skupna ribiška politika. Delimo si skupen morski ekosistem, od katerega je odvisno naše ribištvo. Dejavnosti ene flote zato neposredno vplivajo na prihodnje ribolovne možnosti drugih flot, ki izkoriščajo iste staleže rib in isti ekosistem. Tudi trgovanje z ribjimi proizvodi je med seboj zelo povezano.

Skupna ribiška politika zdaj vstopa v nov krog reforme. Namen te zelene knjige je spodbuditi razpravo o reformi, da se Komisiji zagotovijo odziv na njeno delo in smernice za njegovo nadaljevanje.

3. OBSTOJEČA SKUPNA RIBIŠKA POLITIKA IN NJENI REZULTATI

Glavne spremembe skupne ribiške politike iz leta 2002 so vključevale:

- prehod na dolgoročno perspektivo upravljanja ribištva z uvedbo načrtov za obnovo in upravljanje;
- večjo zavezanost, da se okoljska vprašanja vključijo v upravljanje ribištva;
- večje sodelovanje zainteresiranih strani z ustanovitvijo regionalnih svetovalnih svetov (RSO);
- novo politiko za flote, ki je odpravila obvezne cilje za zmanjšanje zmogljivosti in jih nadomestila z nacionalnimi zgornjimi mejami, znotraj katerih se lahko države članice same odločajo o tem, kako izvajati svojo politiko za flote;
- uvedbo ribolovnega napora, kot je omejitev dni, ko lahko ladja obratuje na morju, kot temeljnega orodja pri upravljanju ribištva, zlasti v okviru večletnih načrtov za obnovo;
- selektivnejšo uporabo javnih skladov za podporo razvoja sektorja s prenehanjem javne pomoči za gradnjo novih plovil, s strukturno politiko, ki je bolj usklajena s

cilji skupne ribiške politike in z večjim poudarkom na raznolikosti v obalnih skupnostih;

– nove dvostranske sporazume o ribolovu, katerih namen je sklenitev partnerstva z zadevnimi tretjimi državami.

Vendar cilji, dogovorjeni leta 2002 za uresničitev trajnostnega ribolova, niso bili izpolnjeni v celoti.

Morski ekosistemi v evropskih vodah lahko podpirajo visoko produktivnost staležev rib. Vendar je večina staležev rib izčrpanih. Ribolov več kot 88 % staležev v Skupnosti presega največjo dovoljeno raven biološkega izkoriščanja: to pomeni, da bi se populacija teh rib lahko poveča in ustvarila boljši gospodarski rezultat, če bi se le nekaj let izvajal manjši ribolovni pritisk. 30 % teh staležev je že prešlo varne biološke meje, kar pomeni, da jih morda ne bo več mogoče obnoviti[3]. Evropsko ribištvo je danes odvisno predvsem od mladih in malih rib, ki se večinoma ulovijo, preden se začnejo razmnoževati. 93 % trsk v Severnem morju se na primer ulovi, preden se lahko začnejo razmnoževati[4]. Ta splošna slika ne razkriva velikih razlik med morskimi regijami in različnimi vrstami. Kljub temu evropsko ribištvo uničuje lastno ekološko in gospodarsko podlago.

Medtem ko je nekaj evropskih flot dobičkonosnih tudi brez javne pomoči, jih večina ustvarja izgube ali ima le nizke dobičke. Splošna slaba uspešnost je posledica kronično presežne zmogljivosti, katere vzrok in posledica je prelov: flote lahko ulovijo veliko več rib, kot jih je mogoče varno odvzeti iz morja, ne da bi se pri tem ogrozila prihodnja produktivnost staležev. V preteklih letih se zmogljivosti niso zmanjšale dovolj, da bi se prekinil ta začarani krog. Čeprav se zmogljivosti zelo razlikujejo glede na morske regije in flote, se flote v povprečju zmanjšujejo le za 2 % na leto. Pa še to večinoma nadomesti tehnološki napredek pri ribolovni učinkovitosti (po ocenah 2 do 3 % na leto). Neravnovesje med floto in razpoložljivostjo rib se ni odpravilo. Skupni rezultat je manjši iztovor in večja odvisnost trga EU od uvoza.

Druga pomembna posledica začaranega kroga prelova, presežne zmogljivosti in slabe gospodarske prilagodljivosti je velik politični pritisk za povečanje kratkoročnih ribolovnih možnosti na račun prihodnje trajnosti industrije. Politični in gospodarski pritisk je povzročil, da so industrija in države članice zahtevale številna odstopanja, izjeme in posebne ukrepe. V številnih primerih je industriji uspelo, da se je zoperstavila kratkoročnim negativnim gospodarskim vplivom teh ukrepov, zaradi česar so potrebni še natančnejši ukrepi. Dokumentiranje, odločanje, izvajanje in nadzorovanje obsežnega in raznolikega evropskega ribolova s takšnim mikroupravljanjem je vse bolj zapleteno, težko razumljivo ter zelo drago za upravljanje in nadzor.

Ta položaj je nastal v okviru velike javne finančne podpore, namenjene ribiški industriji, pri čemer je eden od rezultatov umetno ohranjanje presežne ribolovne zmogljivosti. Poleg neposredne pomoči Evropskega sklada za ribištvo in podobnih

---

[3] Glede na ocene Mednarodnega sveta za raziskovanje morja (ICES) iz leta 2008. Te številke veljajo za staleže, o katerih je na voljo dovolj informacij, da se lahko oceni njihovo stanje. Nobenega razloga ni, da bi verjeli, da je stanje staležev, o katerih ni na voljo veliko informacij, boljše.

[4] Na podlagi podatkov ICES.

nacionalnih shem pomoči, industrija prejema številne posredne subvencije, izmed katerih je najpomembnejša splošna oprostitev plačevanja davkov za gorivo. V nasprotju z drugimi industrijami ima ribištvo tudi prost dostop do naravnega vira, ki ga izkorišča in mu ni treba prispevati k stroškom javnega upravljanja, ki so povezani z njegovimi dejavnostmi, npr. za nadzor in varnost na morju. Več držav članic je ocenilo, da stroški ribolova v javnem proračunu presegajo skupno vrednost ribolova, kar pomeni, da evropski državljani svoje ribe plačajo dvakrat: enkrat v trgovini in enkrat z davki.

4. ODPRAVLJANJE PETIH STRUKTURNIH POMANJKLJIVOSTI POLITIKE

Komisija meni, da so zgornji rezultati posledica petih najpomembnejših strukturnih pomanjkljivosti:

- zakoreninjene prekomerne zmogljivosti flote;
- nenatančnih ciljev politike, zaradi česar smernice za odločanje in izvajanje niso zadostne;
- sistema odločanja, ki spodbuja kratkoročne cilje;
- okvira, ki ne zagotavlja zadostne odgovornosti za industrijo;
- pomanjkanja politične volje za zagotavljanje skladnosti in slabe združljivosti industrije.

4.1. Obravnava zakoreninjene prekomerne zmogljivosti flote

Kljub stalnim prizadevanjem ostaja prekomerna zmogljivost temeljna težava skupne ribiške politike. Evropske flote na splošno ostajajo prevelike glede na razpoložljive vire in to neravnovesje je vzrok za vse težave, povezane s slabo gospodarsko uspešnostjo, šibkim izvajanjem in prekomernim izčrpavanjem virov. Prihodnja skupna ribiška politika mora vključevati mehanizme za zagotavljanje, da se velikost evropskih ribolovnih flot prilagaja in ostaja sorazmerna z razpoložljivimi staleži rib. To je predpogoj za uspešnost vseh ostalih stebrov politike.

Prekomerna zmogljivost evropskih ribolovnih flot se je obravnavala z različnimi sredstvi. EU je večkrat poskušala izvesti strukturne ukrepe za zmanjševanje svoje ribolovne flote, vključno s financiranjem shem za razgradnjo ladij. Vendar izkušnje kažejo, da stalna pomoč za razgradnjo ladij ne zmanjšuje zmogljivosti na učinkovit način, ker izvajalci premijo za razgradnjo enostavno prištejejo k prihodnjim naložbam. Enkratne sheme za razgradnjo bodo verjetno učinkovitejše.

Uporaba tržnih instrumentov, kot so prenosljive pravice za ribolov, je lahko učinkovitejši in cenejši način za zmanjšanje presežne zmogljivosti ter način, za katerega mora industrija sprejeti več odgovornosti. Več držav članic je v zadnjih letih sprejelo ukrepe za uporabo takšnih instrumentov. To je na splošno spodbudilo racionalnejše odločitve glede naložb in zmanjšanje zmogljivosti, ker izvajalci ribolova svoje flote prilagajajo svojim ribolovnim pravicam, da dosežejo

gospodarsko učinkovitost[5]. Takšne sisteme je mogoče dopolniti z ustreznimi zaščitnimi klavzulami, da se prepreči čezmerno kopičenje lastništva ali negativni vpliv na mali ribolov in obalne skupnosti.

- Ali je treba zmogljivost omejiti z zakonodajo? Če da, kako?
- Ali je rešitev enkratni sklad za razgradnjo?
- Ali se lahko prenosljive pravice (posamezne ali skupne) več uporabljajo za podporo zmanjševanju zmogljivosti velikih flot in, če se, kako je mogoče izvesti ta prehod? Katere zaščitne klavzule je treba uvesti, da se lahko izvaja takšen sistem? Ali je mogoče uporabiti druge ukrepe z istim učinkom?
- Ali mora ta izbira ostati popolnoma v rokah držav članic ali so še potrebni skupni standardi na ravni morskih regij ali ravni EU?

4.2. Usmeritev na cilje politike

Sedanja uredba o skupni ribiški politiki navaja: „Skupna ribiška politika zagotavlja izkoriščanje živih vodnih virov, ki ustvarja trajnostne gospodarske, okoljske in socialne pogoje“[6]. Za te cilje ni določena nobena prednostna naloga, prav tako ni jasno, kako je to povezano z gospodarskimi in družbenimi pogoji, čeprav se neposredno sklicuje na sprejetje previdnostnega in ekosistemskega pristopa. Poleg tega ni nobenih jasnih kazalnikov ali mejnikov, ki bi zagotavljali konkretnejša navodila ali pomagali meriti dosežke politike.

Gospodarska in družbena trajnost zahtevata produktivne staleže rib in zdrave morske ekosisteme. Gospodarska in družbena uspešnost ribolova je možna le z obnovitvijo produktivnosti staležev rib. Zato v dolgoročnem obdobju ni nobenih nasprotij med ekološkimi, gospodarskimi in družbenimi cilji. Vendar si lahko ti cilji nasprotujejo v kratkoročnem obdobju in tudi si, zlasti kadar je treba ribolovne možnosti začasno zmanjšati, da se obnovijo čezmerno izčrpani staleži rib. Družbeni cilji, kot je zaposlovanje, se pogosto uporabljajo v zagovor radodarnejšim kratkoročnim ribolovnim možnostim: rezultat tega je vedno bila dodatna ogrozitev stanja staleža in prihodnosti ribičev, katerih preživetje od odvisno od zadevnega staleža. Zato je bistveno, da vsi kompromisi, ki so bili sprejeti za ublažitev neposrednih gospodarskih in družbenih vplivov zmanjšanja ribolovnih možnosti, ostanejo združljivi z dolgoročno ekološko trajnostjo, vključno s prehodom na ribolov v okviru največje dovoljene ravni biološkega izkoriščanja, pri čemer se odpravi zavrženje in zagotovi majhen ekološki vpliv ribolova.

Ekološka trajnost je osnovna premisa za gospodarsko in družbeno prihodnost evropskega ribištva.

---

5 Analiza obstoječih instrumentov za upravljanje na podlagi pravic v državah članicah in ob določitvi najboljših praks v EU. Študija Evropske komisije, 2009.

6 Uredba Sveta (ES) št. 2371/2002 z dne 20. decembra 2002 o ohranjevanju in trajnostnem izkoriščanju ribolovnih virov v okviru skupne ribiške politike.

- Kako se lahko cilji glede ekološke, gospodarske in družbene trajnosti opredelijo na jasen in prednosten način, ki v kratkoročnem obdobju da smernice, v dolgoročnem obdobju pa zagotovi trajnost in uspešnost ribolova?

- Ali si mora prihodnja skupna ribiška politika prizadevati za ohranjanje delovnih mest v ribiški industriji ali pa si mora prizadevati za oblikovanje nadomestnih delovnih mest v obalnih skupnostih prek IMP in drugih politik EU?

- Kako se lahko opredelijo kazalniki in cilji za izvajanje, da se zagotovijo ustrezne smernice za odločanje in odgovornost? Kako je treba določiti časovne okvire za uresničevanje ciljev?

4.3. Usmeritev odločanja na osrednja dolgoročna načela

Sedanji okvir odločanja v skupni ribiški politiki ne razlikuje načel od izvajanja: vse odločitve so sprejete v Svetu na najvišji politični ravni. To je zagotovilo usmeritev na kratkoročne zadeve, kar pa je imelo negativen vpliv na dolgoročno okoljsko, gospodarsko in družbeno trajnost evropskega ribištva. Druga posledica je, da se skupna ribiška politika ureja z zelo natančnimi uredbami Sveta, ki pri izvajanju puščajo zelo malo prostora za prilagajanje. Ta zelo nezadovoljiv položaj je brez dvoma glavni razlog, zakaj zainteresirane strani kritizirajo skupno ribiško politiko. „Bruselj“ – dejansko Svet ministrov za ribištvo – se obravnava kot organ, ki odloča o vsaki podrobnosti glede izvajanja politike.

Po Lizbonski pogodbi bi se postopek soodločanja (po katerem se Svet in Evropski parlament odločata skupaj) uporabljal za vse odločitve o ribištvu, razen za določanje letnih ribolovnih možnosti. Zaradi tega je še toliko bolj potrebno ponovno oceniti sedanji pristop v zvezi z mikroupravljanjem na najvišji politični ravni ter odločanje na podlagi skupne ribiške politike uskladiti z drugimi evropskimi politikami, tj. določitev jasne hierarhije med temeljnimi načeli in tehničnim izvajanjem.

Ena možnost je, da se več sedanjega natančnega upravljanja preloži na sodelovanje Komisije z državami članicami in Evropskim parlamentom prek tako imenovanega postopka komitologije. Po tem postopku Komisija pripravi osnutke predlogov ob tesnem posvetovanju z državami članicami in Evropskim parlamentom.

Druga možnost, ki jo je treba natančno obravnavati, je, da se, kadar koli je to mogoče, zanašamo na specifične regionalne rešitve za upravljanje, ki jih izvajajo države članice, in sicer na podlagi standardov in nadzora Skupnosti. Pogodba določa, da mora politika temeljiti na izključni pristojnosti Skupnosti, vendar to ne prepreči, da bi se odločitve o izvajanju prenašale na države članice, če so zavezane s sklepi o načelih na ravni Skupnosti. Odločitve o nekaterih načelih in standardih, kot je ribolov v okviru največje dovoljene ravni biološkega izkoriščanja, prilagajanje zmogljivosti flote razpoložljivim virom ali odprava zadržkov, bi na primer lahko ostale na ravni Skupnosti, vendar bi morale države članice nato urejati svoj ribolov v skladu s temi standardi Skupnosti. V večini primerov je treba ta prenos organizirati na ravni morskih regij, ker skupni staleži rib in skupni ekosistemi pokrivajo obsežna geografska območja in jih posamezne države članice same ne morejo upravljati. Države članice bi morale zato sodelovati pri pripravi potrebnih ureditev. Ta ureditev

zahteva učinkovito medsebojno preverjanje organov Skupnosti za zagotavljanje, da se pri izvajanju politike ščitijo skupni standardi.

Če postavimo politiko na pravo mesto, tako da Svetu in Parlamentu pustimo, da se osredotočita na načela ter preneseta odločitve o izvajanju na države članice in Komisijo in/ali dovolita samoupravljanje industrije, bi omogočili enostavnejšo in cenejšo politiko. Izvajanje bi postalo bolj odvisno od specifičnih lokalnih pogojev, industrija pa bi imela več odgovornosti pri oblikovanju svoje usode. Vladam in industriji bi omogočilo, da prilagodita izvajanje politike svojim potrebam in poiščeta najboljše rešitve v tehničnem in gospodarskem smislu.

Prav tako je treba oceniti vlogo posvetovalnih struktur, kot so Svetovalni odbor za ribištvo in ribogojstvo (ACFA) ali regionalni svetovalni sveti, v novi ureditvi. Politične odločitve bi v vsakem primeru ostale v pristojnosti institucij Skupnosti in držav članic. Premik k regionalnim ureditvam bi najverjetneje povečal svetovalno vlogo regionalnih svetovalnih svetov.

- Kako lahko pojasnimo obstoječo razdelitev odgovornosti na odločanje in izvajanje, da se spodbudi dolgoročno osredotočanje in uspešnejše uresničevanje ciljev? Katere pristojnosti je treba prenesti na Komisijo (ob posvetovanju z državami članicami), na države članice in industrijo?

- Ali menite, da bi bilo decentralizirano odločanje o tehničnih vprašanjih dobra zamisel? Katera možnost bi bila najboljša za decentralizacijo sprejetja tehničnih odločitev ali odločitev o izvajanju? Ali bi bilo na podlagi zakonodaje Skupnosti o načelih odločanje o izvajanju mogoče prenesti na nacionalne ali regionalne organe? Kakšna so tveganja, povezana z nadzorom in izvrševanjem politike, in kako jih je mogoče odpraviti?

- Kako bi se lahko izboljšala svetovalna vloga zainteresiranih strani pri odločanju? Kako bi se lahko Svetovalni odbor za ribištvo in ribogojstvo in regionalni svetovalni sveti prilagodili regionaliziranemu pristopu?

4.4. Spodbujanje industrije, da prevzame več odgovornosti pri izvajanju skupne ribiške politike

Če prihajajoča reforma ne bo spodbudila sektorja lova, predelovalne verige in verige morske hrane ter potrošnikov, da bi podprli cilje politike in prevzeli odgovornost za njihovo učinkovito izvajanje, bo mogoče storiti zelo malo. Za uspeh reforme je bistveno, da industrija razume potrebo po reformi, jo podpre in si resnično prizadeva za njen uspeh. Pri pristopu, ki večinoma poteka od zgoraj navzdol in se je doslej uporabljal pri skupni ribiški politiki, se je ribiško industrijo le redko spodbujalo, da se obnaša kot odgovoren udeleženec, ki odgovarja za trajnostno uporabo javnega vira. Ta položaj se lahko spremeni z ureditvami za soupravljanje.

Obstajata dva tesno povezana vidika v zvezi s tesnejšim sodelovanjem industrije: odgovornosti in pravice.

Industriji se lahko dodeli več *odgovornosti* prek samoupravljanja. Upravljanje, ki temelji na rezultatih, lahko pomeni korak v to smer: namesto določanja pravil o tem, kako loviti ribe, se pravila osredotočajo na rezultat, natančnejše odločitve o izvajanju

pa bi se prepustile industriji. Javni organi bi določili omejitve, znotraj katerih mora delovati industrija, kot so največji ulov ali največji prilov mladih rib, nato pa se industriji podeli pooblastilo za razvoj najboljših rešitev v gospodarskem in tehničnem smislu.

Upravljanje, ki temelji na rezultatih, bi industriji in pripravljavcem politike odvzelo del bremena, povezanega z natančnim upravljanjem tehničnih zadev. To bi moralo biti povezano z obrnjenim dokaznim bremenom: zato bi morala industrija v zameno za dostop do ribolova dokazati, da deluje odgovorno. To bi prispevalo k boljšemu upravljanju z znatno poenostavitvijo politike in odpravo sedanjih spodbud za navajanje nepravilnih ali nepopolnih informacij. Pri tem je treba upoštevati sorazmernost in vpliv na ohranjanje konkurenčne industrije pri izvajanju upravljanja na podlagi rezultatov.

V evropskem sektorju lova obstaja več primerov takšnega samoupravljanja prek pobud od spodaj navzgor. Nekatere organizacije proizvajalcev (OP) upravljajo izkoriščanje kvot s strani svojih članov in določajo zasebne kazni za posameznike, ki na račun drugih ustrelijo več živali, kot jim dovoljujejo njihove kvote. V nekaterih primerih so skupine plovil prevzele dokazno breme, tako da so predložile popolno dokumentacijo o njihovem ulovu, pogosto kot odgovor na pritisk predelovalcev in trgovcev na drobno, da izboljšajo sledljivost. Te pobude je mogoče posplošiti tako, da se organizacije proizvajalcev preoblikujejo v organe, prek katerih industrija prevzema odgovornost za dokumentiranje in upravljanje kvot in napora.

Dodeljevanje večje odgovornosti industriji zahteva varnostne mehanizme in njihovo izvajanje v Skupnosti.

V nekaterih primerih ima sektor lova večjo odgovornost za prilagajanje velikosti flote in stroške njenega upravljanja. V nekaterih primerih se je to doseglo z dodelitvijo *pravic* industriji, kar jo je spodbudilo k učinkovitejšim naložbam in odpravi presežnih zmogljivosti (glej 4.1).

Znotraj skupne ribiške politike, ki daje več pravic sektorju lova, industriji pa odvzema breme mikroupravljanja, bo pomembno, da se postavi vprašanje delitve stroškov pri upravljanju ribištva. Doslej je imela ribiška industrija prost dostop do javnih sredstev, stroške upravljanja pa so večinoma krili davkoplačevalci.

Pravice in odgovornosti morajo biti med seboj povezane: tisti, ki svoje odgovornosti opravljajo na ustrezen in učinkovit način morajo biti upravičeni do dostopa do staleža rib.

- Kako je mogoče industriji dodeliti več odgovornosti, da postane bolj prilagodljiva ter hkrati še vedno prispeva k ciljem skupne ribiške politike?

- Kako je mogoče najbolje strukturirati ribolovni sektor, da prevzame odgovornost za samoupravljanje? Ali je organizacije proizvajalcev treba preoblikovati v organe, prek katerih industrija prevzema odgovornosti za upravljanje? Kako je mogoče zagotoviti reprezentativnost organizacij proizvajalcev?

- Katere zaščite in nadzorni mehanizmi so potrebni za zagotovitev, da samoupravljanje sektorja lova ne propade ter da uspešno izvaja načela in cilje

skupne ribiške politike?

- Ali mora sektor lova prevzeti več finančne odgovornosti s plačevanjem za pravice ali z delitvijo stroškov upravljanja, npr. nadzora? Ali mora to veljati le za ribolov večjega obsega?

- Kadar se industriji dodeli več odgovornosti, kako lahko izvajamo načela boljšega upravljanja in sorazmernosti ter hkrati prispevamo h konkurenčnosti sektorja?

- Ali na določenih ribiških območjih obstajajo primeri dobre prakse, ki jih je treba spodbujati v širšem okolju? Ali je treba dati spodbude za uporabo dobrih praks? Če da, kakšne?

4.5. Razvoj kulture skladnosti

V poročilu, objavljenem novembra 2007[7], je Računsko sodišče EU natančno opisalo pomanjkljivosti nadzora ribištva v Evropski uniji. Nadzor ribištva je na splošno slab, kazni niso odvračalne in inšpekcijski pregledi niso dovolj pogosti, da bi spodbujali skladnost. Poleg tega sistem ne zajema nobenih preverjanj, s katerimi se na primer zagotavlja, da lahko države članice prejmejo finančna sredstva Skupnosti le, če izpolnjujejo svoje osnovne odgovornosti glede nadzora in ohranjanja. Poleg izrazitega prelova je to ustvarilo močan odpor do izvajanja politike ter občutek, da se politika ne izvaja povsod enako. Sistemi zbiranja podatkov za merjenje ulova rib za kratkoročno spremljanje kvot in srednjeročna strukturna vrednotenja niso zadovoljivi, poleg tega je treba izboljšati skladnost.

Komisija se je strinjala z analizo Sodišča in meni, da je bilo nujno, ne glede na druge možnosti politike, ki jih je treba sprejeti v prihodnosti, nadaljevati s takojšnjo poglobljeno reformo sistema za nadzor in izvrševanje. Komisija je zato novembra 2008 pripravila ambiciozen predlog, o katerem zdaj razpravlja z državami članicami in Evropskim parlamentom[8] .

- Kako je mogoče kratkoročno in dolgoročno izboljšati sisteme za zbiranje podatkov, da se zagotovijo skladne informacije za namene izvajanja?

- Kateri mehanizmi izvajanja bi po vašem mnenju najuspešneje zagotovili visoko raven skladnosti: centralizirani (npr. neposreden ukrep Komisije, nacionalni ali nadnacionalni nadzor) ali decentralizirani?

- Ali bi podprli povezavo med učinkovito skladnostjo in odgovornostmi glede nadzora ter dostopom do finančnih sredstev Skupnosti?

- Ali lahko vedno večje samoupravljanje industrije prispeva k temu cilju? Ali lahko upravljanje na ravni geografskih regij prispeva k istemu cilju? Kakšni mehanizmi lahko zagotovijo visoko raven skladnosti?

---

7 Posebno poročilo št. 7/2007 o sistemih nadzora, inšpekcijskih pregledov in kazni v zvezi s pravili za ohranjanje ribolovnih virov Skupnosti z odgovori Komisije.

8 Sporočilo Komisije o predlogu Uredbe Sveta o oblikovanju nadzornega sistema Skupnosti za zagotovitev upoštevanja pravil skupne ribiške politike – COM(2008) 718.

5. NADALJNJE IZBOLJŠEVANJE UPRAVLJANJA RIBIŠTVA V EU

5.1. Različne ureditve za zaščito flot malega priobalnega ribolova?

Ribiška območja z velikim deležem malih in srednje velikih podjetij imajo pomembno vlogo v družbeni strukturi in kulturni identiteti številnih obalnih regij v Evropi. Prihodki številnih obalnih skupnosti so še vedno odvisni od ribolova, nekatere od njih imajo omejene možnosti za povečanje gospodarske raznolikosti. Zato je pomembno, da se obalnim, malim in športnim ribičem zagotovi prihodnost, pri čemer je treba upoštevati zlasti položaj malih in srednje velikih podjetij.

Uskladitev zmogljivosti in njihovo vzdrževanje v skladu z ribolovnimi možnostmi bo neizogibno vodilo k manjšemu zaposlovanju v sektorju lova. Povsem razumno je, da poskušamo najbolj ranljive obalne skupnosti obvarovati pred tem trendom. Ta socialna vprašanja je treba obravnavati na način, ki ne preprečuje potrebnih prilagoditev večjih flot.

Eden od načinov je lahko razlikovanje ureditev upravljanja: ena za velike flote, pri kateri sta v središču prilagoditev zmogljivosti in gospodarska učinkovitost, in druga za male flote v obalnih skupnostih, ki je osredotočena na družbene cilje. Ureditve za večje flote lahko poleg tega vključujejo tudi gospodarske spodbude za prilagajanje flot, kot so mehanizmi za dodeljevanje, ki temeljijo na trgu, medtem ko bi se mali obalni ribolov upravljal z neposrednim dodeljevanjem kvot ali napora ali s kolektivnimi shemami. Tudi pristop do javne finančne podpore se lahko razlikuje za oba dela: od večjih flot se pričakuje, da bodo gospodarsko samozadostne, medtem ko lahko javno financiranje pomaga manjšim flotam, da se prilagodijo spreminjajočim se pogojem, ki izhajajo iz reforme skupne ribiške politike, s čimer se okrepi njihova gospodarska uspešnost ter se ohrani njihov prispevek k življenju v obalnih skupnostih.

Veliko plovil je namenjenih samo za mali priobalni ribolov, zato imajo le omejen vpliv na okolje, vendar lahko tudi mali priobalni ribolov škoduje občutljivim habitatom in v celoti močno vpliva na stanje staležev, kar ima lahko resne posledice. V nekaterih primerih flote za veliki in mali ribolov lovijo iste staleže rib. Da bi zavarovali ekološko trajnost staležev, od katerih so odvisne te ribiške skupnosti, bi bilo treba skrbno oblikovati različne ureditve. Splošne načela in standarde bi bilo sicer treba uporabljati po vsej EU, posamezne odločitve glede flot za mali priobalni ribolov pa bi bilo treba sprejemati na ravni, ki bi bila čim bližje ribiški skupnosti.

- Kako je mogoče prilagoditi celotno zmogljivost flote in se hkrati odzvati na različne socialne potrebe obalnih skupnosti ter upoštevati poseben položaj malih in srednje velikih podjetij?
- Kako naj različne ureditve delujejo v praksi?
- Kako bi bilo treba opredeliti mali priobalni ribolov glede na njegovo povezanost z obalnimi skupnostmi?
- Kolikšen poseg je potreben na ravni EU pri usmerjanju in ustvarjanju enakih konkurenčnih pogojev?

5.2. Kako čim bolje izkoristiti naše ribištvo?

Na svetovnem vrhu ZN o trajnostnem razvoju leta 2002 so vse države članice sprejele načelo največje dovoljene ravni biološkega izkoriščanja kot cilj, ki naj bi bil dosežen do leta 2015. To načelo je bilo tudi del Sporazuma ZN o staležih rib iz leta 1995. To mednarodno obveznost bi bilo treba upoštevati tudi kot načelo upravljanja staležev v prihodnji SRP.

Večina ribolova ES zunaj Sredozemlja je urejena z določitvijo celotnega dovoljenega ulova (v nadaljnjem besedilu: TAC), pri čemer je vsaki državi članici dodeljena nacionalna kvota. Ta sistem upravljanja kvot iztovora se sicer zdi precej preprost, vendar se je zaradi več razlogov pokazalo, da ni povsem zadovoljiv. Pri mešanem ribolovu, ki je usmerjen na več vrst rib, se pojavlja težava zaradi nezaželenega prilova ribjih vrst, ko so kvote za eno vrsto že izčrpane, za druge pa ne, tako da ribičem ne preostane drugega, kot da zavržejo ribe, ki jih ne smejo več iztovarjati. S tem se po eni strani izgubljajo dragoceni viri, po drugi strani pa se mnogi staleži zaradi zavrženih ulovljenih rib kljub nizkim kvotam niso obnovili. Prihodnja SRP bi morala preprečiti zavrženje.

Upravljanje na podlagi ribolovnega napora, na primer z omejevanjem dni, ko lahko ladja izpluje na morje, bi lahko odpravilo to težavo, vendar morda ne bo zadostovalo za uresničitev ciljev SRP.

- Kako naj se prihodnja SRP loti priprave dolgoročnih načrtov upravljanja ribolova v Evropi? Ali naj se SRP z načrtovanja upravljanja staležev v prihodnje preusmeri na načrtovanje upravljanja ribolova?
- Ali bi bilo treba pri reformi SRP predvideti dva koraka, pri čemer bi posebnim ukrepom prehoda na največje dovoljene ravni biološkega izkoriščanja do leta 2015 sledili ukrepi za ohranjanje teh največjih dovoljenih ravni na zgornji ravni izkoriščanja po tem datumu?
- Kako bi bilo mogoče obveznost ohranjanja največje dovoljene ravni biološkega izkoriščanja izpeljati pri mešanem ribolovu in se izogniti zavrženju?
- Kakšna naj bo glavna značilnost sistema upravljanja ribolova v Skupnosti in na kateri ribolov naj bi se to nanašalo? Omejitev ulova? Upravljanje ribolovnega napora? Kombinacija obeh možnosti? Ali obstajajo še kakšne druge možnosti?
- Kakšne ukrepe bi bilo treba sprejeti, da pri ribolovu v EU ne bi bilo več treba zavreči rib? Ali bi k temu cilju pripomoglo upravljanje s prenosljivimi kvotami?

5.3. Relativna stabilnost in dostop do obalnega ribolova

Načelo relativne stabilnosti je bilo določeno v prvi SRP leta 1983. V skladu s tem načelom se delež posamezne kvote Skupnosti, ki pripada posamezni državi članici, ne sme spreminjati.

Prednost relativne stabilnosti je vzpostavitev mehanizma za razdeljevanje ribolovnih možnosti med državami članicami. Po drugi strani pa so se začele pojavljati tudi nekatere zapletene prakse, kot so zamenjave kvot med državami članicami ali

prehodi izvajalcev ribolova v druge flote. Z vključitvijo ciljev upravljanja ribolovnega napora je stanje postalo še manj pregledno. Po več kot 25 letih obstoja te politike in spremembah strukture ribolova se je zelo povečalo neskladje med kvotami, dodeljenimi posamezni državi članici, ter dejanskimi potrebami in izrabami njihovih flot. Upravičeno je torej mogoče sklepati, da relativna stabilnost ribolovnim skupnostim ne zagotavlja več ohranjanja ribolovnih pravic.

To načelo na vsaj tri različne načine omejuje prožnost upravljanja SRP:

– zmanjšuje prožnost ribiških sektorjev za učinkovito izkoriščanje lastnih virov ter pri prilagajanju različnih ribolovnih dejavnosti, tehnik in struktur;

– je eden glavnih razlogov, da so se nacionalni upravni organi usmerili predvsem v zahteve po povečanju TAC in s tem svojega deleža ulovljenih rib, s tem pa zanemarili iskanje drugih dolgoročnih ciljev. V mnogih primerih država članica nima druge možnosti za povečanje svojih kvot, kot da zahteva povečanje TAC v Skupnosti;

– je tudi eden od razlogov, da se ribe po nepotrebnem zavržejo, saj se zaradi večjega števila posameznih nacionalnih kvot vrste tudi neskladno izkoriščajo: v eni nacionalni floti tako morda še niso izčrpali svoje kvote za posamezno vrsto, medtem ko je druga flota, ki je to kvoto že izčrpala ali pa je sploh ni imela, prisiljena ulovljene ribe zavreči.

Zaradi navedenih razlogov je treba proučiti smiselnost ohranjanja načela relativne stabilnosti v sedanji obliki. Načelo relativne stabilnosti bi lahko nadomestil bolj prožen sistem, na primer dodeljevanje ribolovnih pravic. Lahko pa bi načelo tudi ohranili in navedene pomanjkljivosti odpravljali s prožnimi dogovori, ki bi nacionalne kvote prilagajali dejanskim potrebam nacionalnih flot.

Druga zgodovinska omejitev ribolovnih možnostih je pravilo 12 morskih milj, ki zagotavlja izključno pravico ribolova v priobalnem pasu nacionalnim flotam držav članic (razen v posebnih primerih, ko imajo zaradi zgodovinskih ribolovnih vzorcev tudi druge flote pravico do dostopa). To se je doslej na splošno obneslo, zato bi bilo to mogoče z razvojem posebne ureditve za mali priobalni ribolov še okrepiti.

- Kako bi bilo mogoče preoblikovati načelo relativne stabilnosti, da bi bolje prispevalo k ciljem SRP? Ali bi ga bilo treba opustiti ali pa samo preoblikovati, da bi postalo bolj prožno, in sicer kako? Kako bi bilo mogoče uvesti ti alternativi?

- Ali bi bilo treba dostop v pasu 12 morskih milj rezervirati za plovila za mali priobalni ribolov?

5.4. Promet in trgi – od ulova do potrošnika

Evropska ribiška industrija (bodisi ribolov bodisi ribogojstvo) praviloma prejme le manjši delež zneska, ki ga potrošnik plača ob nakupu ribe. Kljub precejšnjim spremembam cen goriva v letu 2008 se cene prve prodaje rib na splošno niso spreminjale.

Glavne posledice tega so predvsem tri:

(1) zaradi stalno nizkih cen skušajo ribiči povečati količino ulova;

(2) povečanja stroškov ni bilo mogoče prenesti na potrošnike, nenehna majhna donosnost pa še dodatno spodbuja prelov;

(3) ker se s tem povečuje odvisnost ribičev od javnih sredstev, ti postajajo trajno neločljiv del poslovnih načrtov ribiške industrije.

Za to stanje obstaja več razlogov.

Kot prvo so evropski proizvajalci morske hrane zelo razdrobljeni in se pri trgovanju svojih proizvodov niso uspeli dovolj organizirati, da bi si tako zagotovili večji delež prihodkov. To je v izrazitem nasprotju z zelo koncentriranim distribucijskim sektorjem, prek katerega pride na trg 90 % proizvodnje.

Kot drugo se potrošniki čedalje bolj usmerjajo s svežih proizvodov na predelano ali zamrznjeno hrano. Stroški energije in prevoza za te proizvode so nizki, kar se razlaga s tem, da stroški zaradi emisij ogljikovega dioksida niso upoštevani v ceni. Poleg tega niso tako neposredno izpostavljeni zunanjim pretresom, kot so na primer cene nafte, kot ribiči. S tem se v maloprodajni ceni povečajo relativni stroški drugih sestavin, predelave in trženja, zmanjša pa delež za ribe.

Kot tretje na ceno nekaterih ribjih proizvodov vpliva tudi zelo velik delež proizvodov, uvoženih na trg EU. Pri tem imajo zelo pomembno vlogo trgovinski režimi: po eni strani morajo trg oskrbovati s proizvodi po najboljših cenah, hkrati pa podpirati trajnostni razvoj. Cilj ES bi moral biti spodbujanje prodaje ribjih proizvodov, pridobljenih s trajnostnim ribolovom, da bi na trgu EU veljali enaki konkurenčni pogoji.

Sedanji sistem posegov na trg v okviru skupne ureditve trga (v nadaljnjem besedilu: SUT) predvideva javno ukrepanje v primeru, ko cene rib za skupino vrst padejo pod postavljene cilje. Ta sistem ne upošteva dovolj spremenljivega ravnotežja med ponudbo in povpraševanjem, pokazalo pa se je tudi, da ga je čedalje težje upravljati. Zaradi slabega stanja virov in čedalje večje odvisnosti trga EU od uvoza se je njegov pomen postopoma zmanjšal[9].

Še vedno bi bilo mogoče ohraniti SUT, ki bi opustila neposredno podporo za ohranjanje cen, vendar bi bilo treba v tem primeru bolj poudariti način boljše organiziranosti proizvajalcev. Lahko bi se povečale pristojnosti organizacij proizvajalcev pri upravljanju ribištva, poleg tega pa tudi vloga teh organizacij pri trgovanju njihovih proizvodov. To bi okrepilo sodelovanje med posameznimi panogami in proizvajalcem omogočilo, da se bolje odzivajo na povpraševanje, in sicer tako časovno kot tudi glede količine, kakovosti in oblike ponudbe. Omogočilo bi jim tudi, da se odzovejo na naraščajoče povpraševanje potrošnikov in s tem prodajalcev na drobno po jamstvih o trajnostnem izkoriščanju virov ribjih proizvodov s certificiranjem, boljšim označevanjem in sledljivostjo. Ta strategija

[9] Pregled sedanje skupne ureditve trga je predviden za leto 2009, zdaj pa poteka javno posvetovanje.

„ribolova za prodajo“ in usmerjenost v kakovost bi proizvajalcem nazadnje lahko omogočila iztržiti več za njihov ulov.

- Kako bi bilo mogoče uporabiti tržne mehanizme za spodbujanje razvoja ribištva, ki bi bilo hkrati tržno učinkovito in bi trajnostno izkoriščalo vire?
- Kako lahko prihodnja SRP najbolj podpre pobude za certificiranje in označevanje?
- Kako bi bilo mogoče najbolje podpreti sledljivost in preglednost v verigi proizvodnje?
- Kako lahko EU spodbuja prodajo ribjih proizvodov, pridobljenih s trajnostno upravljanim ribolovom, in zagotavlja vzpostavljanje enakih konkurenčnih pogojev na trgu za vse?
- Kako naj organizacije proizvajalcev proizvodnjo usklajujejo s potrebami trga? Katere nove instrumente politike, ki bi bila utemeljena na trgu, bi bilo mogoče izvajati prek organizacij proizvajalcev? Kako lahko ribiči okrepijo svoj položaj nasproti predelovalcem in distributerjem?
- Kakšna je vloga trgovinske politike pri uravnoteževanju interesov proizvajalcev, potrošnikov in naših odnosov z državami izvoznicami?

5.5. Vključevanje skupne ribiške politike v širšo pomorsko politiko

Ribiški sektorji so tesno povezani z drugimi pomorskimi sektorji. Celostna pomorska politika (CPP)[10] se ukvarja s prepletenostjo politik EU in pomorskih zadev. Prihodnja SRP mora napraviti še dodatni korak v smeri celostnega pristopa:

– prek okvirne direktive o morski strategiji kot okoljskega stebra celostne pomorske politike se izvaja ekosistemski pristop pri gospodarjenju z morjem, ki zajema vse sektorje in določa obveznosti držav članic za izpolnitev cilja dobrega okoljskega stanja do leta 2020. Prihodnja SRP mora biti oblikovana tako, da bo vzpostavila ustrezne instrumente za podporo temu ekosistemskemu pristopu[11]. To je tudi v interesu ribiškega sektorja, saj bo tak pristop sorazmerno in skladno obravnaval vplive drugih sektorjev na ribolovne vire;

– podnebne spremembe bodo resno prizadele morsko okolje. Onesnaževanje in prelov sta že prizadela morske ekosisteme in biotsko raznovrstnost, še večje pa bodo posledice zaradi višjih temperatur in zakisljevanja, ki vplivata na razmnoževanje vrst in njihovo številčnost, spreminjata razširjenost morskih organizmov ter sestavo planktona. Nova skupna ribiška politika mora prispevati k lažjemu prilagajanju podnebnim spremembam zaradi vplivov, ki jih imajo te na morsko okolje. Podnebne spremembe dodatno vplivajo na morske ekosisteme, zato je zmanjšanje ribolovnega pritiska na trajnostno raven toliko bolj potrebno. Trajnostni ribolov mora zato izpodriniti prelov, ki je povzročil, da so morski ekosistemi bolj občutljivi na podnebne spremembe, njihove možnosti za prilagajanje nanje pa manjše;

---

10 Celostna pomorska politika za Evropsko unijo – COM(2007) 575.

11 Vloga SRP pri izvajanju ekosistemskega pristopa k upravljanju morij. Sporočilo Komisije – COM(2008) 187.

– ribolov in ribogojstvo čedalje bolj tekmujeta z drugimi morskimi sektorji za morski prostor. Prostorsko načrtovanje morja je pomemben element celostne pomorske politike, v katero mora biti vključena tudi prihodnja SRP;

– izrazita usmerjenost celostne pomorske politike v trajnostni razvoj obalnih regij, npr. s podporo trajnostnemu turizmu, bi lahko zelo pripomogla k blažitvi družbeno-gospodarskega vpliva zmanjševanja zmogljivosti v ribiškem sektorju. SRP ne more sama spodbujati razvoja obalnih skupnosti, ampak je lahko le del širših prizadevanj celostne pomorske politike in kohezijske politike EU;

– med različnimi pomorskimi sektorji, vključno z ribištvom, obstajajo izrazite sinergije v zvezi s spremljanjem, podatki, znanjem in raziskavami.

Pri opredeljevanju prihodnje SRP in njene vloge pri oblikovanju prihodnosti ribolova in ribogojstva, je treba upoštevati ključne izzive, kot so podnebne spremembe, politika emisij in energetska učinkovitost. Ustrezno financiranje širših ciljev celostne pomorske politike je treba zagotoviti prek evropskega sklada za ribištvo (v nadaljnjem besedilu: ESR) ali drugih finančnih instrumentov.

- Na katerih področjih je ribiška industrija tesno povezana z drugimi sektorji? Na katerih področjih je potrebna njena vključitev v celostno pomorsko politiko?
- Kako lahko prihodnja SRP v okviru celostnega prostorskega načrtovanja morja prispeva k nadaljnjemu omogočanju dostopa ribištva, vključno z ribiškimi flotami in ribogojstvom, do morskega prostora?
- Kako lahko prihodnja SRP najbolje zagotovi skladnost z okvirno direktivo o morski strategiji in njeno izvajanje?
- Kako lahko prihodnja SRP podpre prilagajanje na podnebne spremembe in prepreči negativni vpliv ribolova na odpornost morskih ekosistemov?

5.6. Znanje, kot podlaga politike

Znanstvena spoznanja in podatki so izredno pomembni za prihodnjo SRP, saj morajo odločitve glede usmeritve politike temeljiti na trdnih in utemeljenih spoznanjih o ravni izkoriščenosti, ki je še vzdržljiva za staleže, o vplivih ribolova na morske ekosisteme in vplivih sprememb, kot so podnebne spremembe. Človeški in institucionalni viri, ki so na voljo za pridobivanje teh spoznanj, so čedalje bolj omejeni, vprašanj pa je čedalje več in so tudi čedalje zahtevnejša.

Prihodnji dolgoročni raziskovalni programi, usmerjeni v vprašanja SRP, morajo iskati odgovore na nove izzive, kakršna je potreba po spodbujanju sinergije na evropski, nacionalni in regionalni ravni, vključitev ribiške politike v druga pomorska vprašanja (zlasti ekosistemski pristop in podnebne spremembe) ter prihodnji razvoj instrumentov politike in njenega vodenja. Sporočilo o evropski strategiji za morsko in pomorsko raziskovanje[12], ki ga je pred kratkim objavila Komisija, je prvi korak v smeri te vključitve.

[12] Evropska strategija za morsko in pomorsko raziskovanje – COM(2008) 534.

Prednost mora imeti okrepitev komunikacije med znanstveniki, oblikovalci politike in zainteresiranimi stranmi, zlasti Svetovalnim odborom za ribištvo in ribogojstvo (ACFA) ter regionalnimi svetovalnimi sveti, ter zagotavljanje njihovega polnega sodelovanja.

- Kako je mogoče ustvariti pogoje za razvoj visokokakovostnega znanstvenega raziskovanja vprašanj prihodnosti ribolova, vključno z regijami, kjer še ni prisotno? Kako je mogoče najbolje zagotoviti uspešno usklajenost raziskovalnih programov v EU? Kako lahko zagotovimo dostopnost virov in izobraževanje mladih znanstvenikov na tem področju?

- Kako je mogoče najbolje zavarovati in uporabljati dostopne vire za ustrezno in pravočasno svetovanje?

- Kako lahko najbolje spodbujamo vključevanje zainteresiranih strani v raziskovalne projekte in uporabimo njihovo znanje pri pridobivanju nasvetov na podlagi raziskav?

5.7. Strukturna politika in javna finančna podpora

Javni sektor namenja precejšnjo finančno podporo ribištvu, in sicer bodisi prek skladov EU za ribištvo bodisi prek raznih pomoči držav članic in podpornih ukrepov, vključno z oprostitvami plačila davkov. Ta je pogosto v nasprotju s cilji SRP, zlasti glede potrebe po zmanjšanju presežne zmogljivosti, zato se včasih zdi, da strukturne probleme prej utrjuje kot razrešuje.

Reforma SRP leta 2002 je prinesla precejšen napredek v pravi smeri, saj je odpravila nekatere finančne podpore, ki neposredno spodbujajo presežno zmogljivost in prekomerne naložbe. Kljub temu ni zadostne sinergije, pa tudi pogoji niso dovolj trdno postavljeni glede načina, kako lahko države članice porabljajo sredstva iz svojih skladov za ribištvo. Sedanji sistem tudi ni primeren za razreševanje novih izzivov ali za odzivanje na hitro spreminjanje okoliščin. Sposoben se mora biti prilagoditi razvoju celostne pomorske politike, izvajanju direktive o morski strategiji in prilagajanju obalnih območij na podnebne spremembe. Sredstva ESR se porazdeljujejo na podlagi regionalnih konvergenčnih merilih in ne glede na sestavo evropske flote ter njenih strukturnih pomanjkljivosti.

To kaže na jasno potrebo po tesnejši povezanosti javnega financiranja (predvsem iz Evropskega sklada za ribištvo) s cilji politike in novimi izzivi, ki vplivajo na pomorske dejavnosti. Prihodnja reforma si bo morala prizadevati za odpravljanje strukturnih pomanjkljivosti industrije in hkrati preprečiti morebitne nezaželene stranske učinke reforme. Spodbujati in olajšati bi morala prestrukturiranje ter posodabljanje evropske industrije, ji pomagati izboljšati dolgoročno gospodarsko uspešnost in preprečevati umetno vzdrževanje presežne zmogljivosti.

- Kaj bi morale biti glavne prednostne naloge prihodnje javne finančne podpore in zakaj? Katerih sprememb sektor ne zmore sam izpeljati in bi jih bilo zato treba podpreti z javnimi finančnimi sredstvi?

- Kako bi bilo mogoče finančna sredstva EU preusmeriti v spodbujanje inovacij ter v prilagajanje novim politikam in okoliščinam? Ali je treba financirati tudi nova

področja politike? Ali bi morala biti finančna podpora usmerjena na posebne prehodne ukrepe, kot je preprečevanje primerov zavrženja rib v ribiški industriji? • Kako bi bilo mogoče zagotoviti sinergijo in skladnost možnih skladov SRP z drugimi instrumenti EU in nacionalnimi instrumenti? • Kako bi bilo mogoče doseči sinergijo med stebri prihodnje SRP? Ali bi bilo treba javno pomoč vezati na pogoj, da država članica izpolnjuje cilje politike? • Kako bi bilo mogoče uporabiti finančne vire EU za zagotavljanje prožnosti, ki je potrebna za hiter odziv ob krizi? • Ali naj se javna finančna podpora uporablja v enaki obliki za vse sektorje (male in velike)? Ali naj Evropski sklad za ribištvo še naprej razlikuje med konvergenčnimi in nekonvergenčnimi regijami? • Ali naj se posredna podpora, na primer storitve, povezane z upravljanjem ribištva (dostop, raziskovanje, nadzor), še naprej zagotavlja prosto za vse sektorje industrije? • Ali bi bilo treba trajno subvencioniranje ribištva postopoma odpraviti, pri čemer bi se začasno ohranile subvencije, namenjene blažitvi družbenih vplivov prestrukturiranja sektorja?

5.8. Zunanja razsežnost

V skladu s Pogodbo zajema izključna pristojnost Unije pri ohranjanju vodnih virov tudi upravljanje ribolovnih dejavnosti flot EU v vodah zunaj EU.

Glavni cilj dejavnosti skupne ribiške politike, ki imajo zunanjo razsežnost, bi moral biti mednarodno širjenje načel trajnosti in odgovornega ribištva. Ta cilj mora biti v celoti vključen v cilje celostne pomorske politike v zvezi z dobrim gospodarjenjem z morjem in trajnostnim razvojem obalnih regij. Drugi cilji, ki zdaj določajo zunanjo razsežnost SRP, kot je ohranjanje prisotnosti flote EU v mednarodnih vodah in zagotavljanje, da te flote oskrbujejo trg EU, danes morda niso toliko pomembni.

Predstava, da šele prisotnost ladij EU po svetu daje EU legitimnost in vpliv v regionalnih organizacijah za upravljanje ribištva, se danes ne zdi več ustrezna: mnogi mednarodni partnerji so dokazali, da lahko vplivajo na svetovno upravljanje ribištva in so dejavni v mnogih mednarodnih forumih, čeprav nimajo nobenih ribiških interesov. Poleg tega nam že sam pomen trga EU v svetovni trgovini z ribiškimi proizvodi daje zadostno legitimnost za udeležbo v regionalnih in svetovnih forumih. Treba je dodati, da tudi argument, da zunanja flota oskrbuje trg EU, ni več upravičen, saj je trg EU čedalje bolj odvisen od uvoza.

Vsi vidiki SRP morajo biti v skladu z drugimi politikami EU. Pri zunanji razsežnosti sta pomembni zlasti razvojna in okoljska politika EU.

Zato je zelo pomembno preveriti cilje zunanje razsežnosti in jih ponovno opredeliti, da bi bili v skladu s potrebami 21. stoletja.

Prihodnja SRP bi morala še naprej spodbujati odgovorno ribištvo v mednarodnih forumih, kot sta generalna skupščina ZN in FAO, ker je to del splošne odgovornosti EU in njenih prizadevanj za boljše svetovno gospodarjenje z morji. Nadaljevati moramo delo pri vprašanjih, kot so pomorsko pravo in zaščita občutljivih morskih ekosistemov pred škodljivimi načini ribolova in pri pogajanjih za mednarodni sporazum o morskih genetskih virih zunaj nacionalne jurisdikcije.

Regionalne organizacije za upravljanje ribištva (v nadaljnjem besedilu: ROUR) so doslej veljale za najboljši instrument pri upravljanju ribištva, zlasti za čezconske in izrazito selivske staleže rib v izključnih ekonomskih conah (v nadaljnjem besedilu: IEC) in na odprtem morju. Vendar niso vse enako uspešne in tudi niso vedno učinkovite pri sprejemanju strogih ohranitvenih in upravljalnih ukrepov, zagotavljanju upoštevanja teh ukrepov ali vzpostavljanju nadzora. Zato je treba okrepiti njihovo zavezanost tem ciljem in na splošno njihovo uspešnost. Za uresničitev tega cilja bo še naprej ključno sodelovanje z mednarodnimi partnerji.

Reforma SRP iz leta 2002 je omogočila prehod s klasičnih sporazumov o ribolovu, ki so temeljili na načelu „plačaj, ribari in pojdi“, na bolj celovit pristop, ki zajema sodelovanje in je značilnost sedanjih sporazumov o partnerstvu v ribiškem sektorju (FPA). Cilj teh sporazumov ni samo omogočanja dostopa za plovila EU ampak tudi krepitev sposobnosti partnerskih držav, da zagotovijo trajnostno ribištvo v svojih vodah.

Večina finančnih prispevkov, vezanih na te sporazume, pomaga partnerskim državam krepiti njihovo ribiško politiko, vključno z znanstvenim raziskovanjem, nadzorom in spremljanjem ribolova v njihovih vodah. Vendar ti sporazumi predpostavljajo dejavno vključenost, kar se je v mnogih državah zaradi političnih razmer ali počasnega sprejemanja pomoči (včasih celo nezainteresiranosti zanjo) pokazalo kot težko izvedljivo. Na drugi strani kažejo deli ribiške industrije EU, zlasti v sektorju za tune, precejšnje zanimanje za širitev mreže sporazumov, da bi lahko lažje sledili selivskim vrstam v sosednje IEC. Poleg tega želijo ribiči EU ribariti v IEC, v katerih jim sporazumi EU zagotavljajo visoko raven pravne varnosti in preglednosti.

Največja prednost sporazumov o partnerstvu v ribiškem sektorju je njihov prispevek k izboljšanju upravljanja ribištva v vodah držav v razvoju. Kljub temu je treba utrditi tudi zmogljivosti za znanstvene analize in raziskovanje, da bi bilo mogoče lažje oceniti ohranitveno stanje staležev in določiti trajnostne ravni ulova.

Podpora ribiškim sektorjem, zlasti prek sporazumov o partnerstvu v ribiškem sektorju, je prispevala k razvoju te industrije, vendar to ni bistveno pomagalo pri boju proti revščini in uresničevanju razvojnih ciljev novega tisočletja. Zunanja ribiška politika bi morala bolj upoštevati strategije zagotavljanja preskrbe s hrano v tretjih državah.

Zato bi bilo treba preveriti sedanjo strukturo naših sporazumov in proučiti možnosti drugačnih oblik dogovorov s tretjimi državami, ki bi bolj upoštevali potrebe naše industrije in naših partnerjev. S tem v zvezi bi bilo smiselno proučiti tudi možnost uvedbe regionalnih oblik sodelovanja, saj regionalno povezovanje danes velja za sredstvo spodbujanja razvoja.

- Ključni cilj SRP je spodbujanje odgovornosti in trajnostnega ribištva. Ali obstajajo razlogi, zaradi katerih bi morala zunanja razsežnost SRP težiti k drugačnim ciljem?

- Kako naj EU okrepi svojo vlogo na mednarodni ravni pri spodbujanju boljšega svetovnega gospodarjenja z morjem in zlasti upravljanja ribištva?

- Kako lahko EU ob sodelovanju s svojimi partnerji izboljša učinkovitost regionalnih organizacij za upravljanje ribištva?

- Ali naj ribiči, v nasprotju z dosedanjim načelom prostega dostopa do mednarodnih voda, plačajo za pravico do ribolova na odprtem morju, ki ga upravljajo ROUR?

- Kako bi bilo mogoče v okviru prihodnjih mednarodnih sporazumov o ribolovu uresničevati cilje, kot so spodbujanje naložb (skupne naložbe, prenos znanja in izkušenj ter tehnologije, naložbe v upravljanje zmogljivosti ribiške industrije …), ustvarjanje delovnih mest (na plovilih, v pristaniščih in predelovalni industriji) ter spodbujanje dobrega gospodarjenja z morji?

- Ali so sporazumi o partnerstvu v ribiškem sektorju najboljši instrumenti za uresničitev cilja trajnosti zunaj voda EU ali pa bi jih bilo treba nadomestiti z drugimi oblikami sodelovanja? Ali bi bilo treba proučiti regionalno perspektivo in z njo bodisi nadomestiti bodisi dopolniti poenostavljano dvostransko sodelovanje?

- Kako lahko znanstveno raziskovanje prispeva k oceni trajnosti staležev rib ter večji preglednosti in učinkovitosti nadzora ribolovnih dejavnosti?

- Kako bi bilo mogoče v državah v razvoju izboljšati sodelovanje in upoštevanje novih predpisov?

- Ali naj ribiči EU krijejo vse stroške svojih ribolovnih dejavnostih v vodah tretjih držav ali naj se del teh stroškov še naprej krije iz proračuna Skupnosti?

- Kako lahko prispevamo k povečanju sposobnosti držav v razvoju za upravljanje ribištva, kot na primer z namensko pomočjo?

- Ali naj bo povezovanje evropskih ribolovnih flot in interesov tretjih držav dejavni cilj zunanje razsežnosti SRP, da bi tako predvsem podprli razvoj v zadevnih partnerskih državah?

- Kako bi bilo mogoče po eni strani okrepiti sinergije med različnimi oblikami podpore in partnerji v ribiškem sektorju ter po drugi strani razvojne strategije obalnih držav?

- Ali naj bo ribogojstvo vključeno v prihodnje sporazume o partnerstvu?

- Kako bi bilo mogoče okrepiti trajnostni, ekološki in družbeni potencial malega ribolova v tretjih državah?

5.9. Ribogojstvo

Ribogojstvo ima po vsem svetu čedalje večji delež pri proizvodnji vodne hrane. V EU je proizvodnja v ribogojstvu pomembna gospodarska dejavnost v mnogih obalnih in celinskih regijah, vendar se v zadnjih letih ni povečevala. Komisija je v ločenem sporočilu[13] obravnavala vrsto posebnih kratko- in srednjeročnih težav ribogojstva. Kljub temu je pomembno proučiti tudi vlogo ribogojstva v reformirani SRP.

- Kakšna naj bo vloga ribogojstva v prihodnji SRP: ali naj bo vanjo vključena kot eden od stebrov SRP, ki ima posebne cilje in instrumente, ali naj jo države članice same razvijajo na nacionalni podlagi? Kateri instrumenti so potrebni za vključitev ribogojstva v SRP?

6. NASLEDNJI KORAKI

Prizadevanja za reformo ne pomenijo konca drugih prizadevanj za izboljšanje učinkovitosti SRP v obstoječem okviru. Pred začetkom izvajanja reforme je mogoče storiti in tudi bo storjeno še veliko. Sem spada:

– reforma politike nadzora za zagotavljanje ustreznega izvajanja odločitev in vzpostavljanje enakih konkurenčnih pogojev v vseh državah članicah;

– nadaljevanje prizadevanj za boj proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu, ki bodo preprečila tak ribolov v evropskih vodah in uvoz proizvodov, pridobljenih s takim ribolovom;

– nove pobude za preprečevanje zavrženja rib ter zaščito občutljivih vrst in habitatov;

– Nadaljnje vključevanje SRP v celostno pomorsko politiko, vključno s podporo pri izvajanju morske strategije za zaščito morskih ekosistemov;

– nova strategija za ribogojstvo, ki bo usmerjena predvsem v odpravljanje ozkih grl, ki preprečujejo razvoj tega sektorja;

– določitev in izvajanje dodatnih dolgoročnih načrtov upravljanja za zmanjšanje ribolovnega pritiska na preveč izkoriščene staleže in njihovo obnovitev na največjo dovoljeno raven biološkega izkoriščanja;

– povečanje preglednosti za potrošnike in izboljšanje sledljivosti proizvodnje po vsej tržni verigi.

Cilj teh pobud je odprava nujnih kratko- in srednjeročnih težav med proučevanjem dolgoročnih sprememb okvira politike. Te bodo, kolikor je mogoče, usklajene z novimi usmeritvami za reformo skupne ribiške politike.

---

[13] Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu: Izgradnja trajnostne prihodnosti ribogojstva – Nova pobuda za Strategijo za trajnostni razvoj evropskega ribogojstva – COM(2009) 162.

Skupaj s prispevki organizacij zainteresiranih strani, raziskovalne skupnosti, vlad držav članic, civilne družbe in tretjih držav bi morala ta zelena knjiga biti podlaga javnih razprav o prihodnji SRP. Komisija upa, da se bo v to razpravo vključil širok krog oseb, oblikovalcev politik in drugih državljanov, in sicer od tistih, ki so neposredno vključeni v ribiški sektor ali v druge politike, pa do državljanov na splošno kot potrošnikov ali davkoplačevalcev. Tudi predstavniki iz držav v razvoju in tamkajšnje zainteresirane strani so vabljeni, da se vključijo v razpravo in predstavijo svoje poglede.

Komisija bo ob upoštevanju rezultatov pregleda proračuna v prvi polovici leta 2010 povzela razpravo in pripravila sklepe o usmeritvi reforme SRP, pri čemer ne bo posegala v razprave o prihodnjem finančnem okviru. Nato bo pripravljena ocena učinka, po dodatnih posvetovanjih z zainteresiranimi stranmi pa bo Komisija pripravila osnutek predloga nove osnovne uredbe, ki bo Svetu in Evropskemu parlamentu predložen skupaj z vsemi drugimi predlogi za pravno podlago znotraj novega finančnega okvira po letu 2013.

7. POVEJTE SVOJE MNENJE

Namen te zelene knjige je začeti in spodbujati javno razpravo ter pridobiti mnenja o prihodnji SRP. Komisija poziva vse zainteresirane strani[14], da povejo svoje mnenje o vprašanjih v tej zeleni knjigi in pošljejo svoje dodatne pripombe do 31. decembra 2009 na naslov:

European Commission – Directorate-General for Maritime Affairs and Fisheries

„CFP Reform“

B-1049 Brussels

Belgija

ali na elektronski naslov: mare-cfp-consultation@ec.europa.eu

Prispevki bodo objavljeni na internetu. Prosimo, preberite posebno izjavo o varstvu podatkov, priloženo temu posvetovanju, ki pojasnjuje način obdelave vaših osebnih podatkov in poslanih prispevkov.

Spremna dokumentacija in nadaljnje informacije o posvetovanju so na voljo na spletišču: http://ec.europa.eu/fisheries/reform

8. KRATICE

SRP …… skupna ribiška politika

---

[14] Panožne organizacije se lahko prijavijo v registru Komisije za zastopnike interesov (http://ec.europa.eu/transparency/regrin). Ta register je bil vzpostavljen v okviru pobude za preglednost v Evropi, da bi Komisija in širša javnost pridobili informacije o ciljih, financiranju in strukturah zastopnikov interesov.

ACFA ……... svetovalni odbor za ribištvo in ribogojstvo

SUT ……. skupna ureditev trga

ESR …….…... Evropski sklad za ribištvo

IEC ……... izključna ekonomska cona

FPA …….…. sporazumi o partnerstvu v ribiškem sektorju

ICES… …… Mednarodni svet za raziskovanje morja

CPP ……..…. celostna pomorska politika

MSY …….… največja dovoljeno raven biološkega izkoriščanja

OP ……... organizacije proizvajalcev

RSO ……..…..... regionalni svetovalni svet

ROUR ……. regionalna organizacije za upravljanje ribištva

TAC …… celotni dovoljeni ulov